

Î N C H E I E R E

22 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadî

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de „FinComBank” societate pe acțiuni, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de „FinComBank” societate pe acțiuni împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2014 prin care s-a respins apelul declarat de societatea pe acțiuni „Banca de Finanțe și Comerț” și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 aprilie 2014,

c o n s t a t ă

La 02 mai 2013 SA „Banca de Finanțe și Comerț” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în perioada 16.11.2012 - 12.12.2012, SA „Banca de Finanțe și Comerț” a fost supusă controlului fiscal din partea Direcției Generale a Marilor Contribuabili a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

În rezultatul efectuării controlului menționat a fost întocmit actul nr. 5-661239 din 12 decembrie 2012, în baza căruia la 08 februarie 2013 a fost adoptată decizia nr. 52 asupra cazului de încălcare a legislației comise de Bancă, fiind aplicate sancțiunile în privința Băncii pentru încălcările comise.

La 01 martie 2013, sub nr. 4037, Banca a înaintat Inspectoratului Fiscal Principal de Stat contestația, prin care a contestat concluziile făcute de organul fiscal și sancțiunile aplicate în baza lor.

La 10 aprilie 2013, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a adoptat decizia nr. 189 pe marginea contestației nominalizate, prin care a respins toate dezacordurile expuse în afară de una ce se referă la calculul eronat.

Consideră reclamantul deciziile emise de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat ca fiind eronate, adoptate în contradicție cu prevederile legale, cu faptele și circumstanțele stabilite în cadrul controlului fiscal, fără analiza completă și multilaterală a argumentelor și documentelor prezentate de către Bancă.

Astfel, în pct. 1.3 al Titlului I al deciziei, Băncii i se impune încălcarea art. 88 pct. (1) din Codul fiscal pentru reținerea întârziată a impozitului pe venit în sumă de 193 lei, d-lui Hovorotovschii Victor. În acest sens indică că obligațiunile de reținere și transferare a impozitului pe venit apar în momentul rambursării angajatului a surplusului de sumă pentru contribuții reținute în fondul de pensii, apărut în rezultatul discrepanțelor cerințelor de întocmire a dărilor de seamă din CNAS și IFS.

Menționează că toate probleme s-au ivit în anul 2011, când la solicitarea CTAS Botanica, Banca a prezentat corectată darea de seamă 4BASS pentru anul 2010, în care a fost diminuată suma contribuțiilor asigurărilor individuale la contul personal al lui Hovorotovschii Victor cu 1073,02 lei. La momentul efectuării controlului, suma dată a fost considerată ca supraplată a contribuțiilor individuale.

Cerința de reținere a impozitului pe venit nu este justificată din cauza lipsei sursei de plată din care este calculată suma indicată, deoarece contribuțiile reținute în plus ce au dus la micșorarea sumei impozitului pe venit la sursa de plată a angajatului băncii la momentul controlului încă nu au fost rambursate.

Menționează că, conform concluziilor indicate în decizie este necesar ca angajatul să declare venitul indicat prin prezentarea declarației pentru anul 2010, însă, angajatul, dispunând de o singură sursă de venit, este lipsit de obligația prezentării declarației respective.

La fel, indică că în pct. 1.12 al Titlului I al deciziei, Băncii i se impune diminuarea sumei impozitului pe imobil în mărime de 16620,61 lei, dintre care suma de 11565 lei constituie reducerea de 15% din sumele calculate achitate până la 01 iulie 2010 și suma de 5055,61 lei, este calculată suplimentar în rezultatul controlului regional în raioanele Drochia, Edineț și Ceadâr-Lunga.

Reclamantul consideră că la adoptarea deciziei din partea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nu a fost luat în considerare faptul că, conform Codului fiscal impozitul respectiv este considerat ca „impozit local”, care conform p. 5, art. 282 se achită la bugetele unităților administrativ-teritoriale de la locul amplasării obiectelor impunerii.

În bilanțul Băncii sunt reflectate mai mult de 30 obiecte imobile amplasate în 22 unități administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova. Impozitul menționat nu a fost achitat integral doar la obiectele amplasate în 3 unități administrativ-teritoriale, din ce cauză, nu poate fi de acord cu pierderea dreptului Băncii la reducerea de 15% la 19

unități administrativ-teritoriale în mărime de 11 186,73 lei, la care nu a fost efectuat calculul suplimentar al impozitului.

De asemenea, luînd în considerație cele expuse, în baza încălcării nominalizate indicate în decizie pentru plata întîrziată a 11 186, 73 lei, a fost neîntemeiat calculată penalitatea în mărime de 3 385 lei.

Prin urmare, consideră că, Banca întemeiat a solicitat diminuarea sumei datoriei față de buget la impozitul pe imobil cu suma de 14 721,47 lei, inclusiv penalitatea de 3 534,74 lei, iar mijloacele bănești achitate conform deciziei din 08 februarie 2013, de a considera ca surplus la buget.

Cu referire la Titlul V al deciziei, Banca a statuat că nu este de acord cu constatările în privința încălcărilor cerințelor alin. (5) art. 229 Cod fiscal. În acest sens menționează că conturile clienților au fost deblocate de Bancă în baza comunicatului despre anularea dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare, în ziua prezentării lui de către clienți personal, și nu în ziua parvenirii Registrului. Obiecțiile indicate se referă la sancțiunile calculate în mărime de 152 613,30 lei.

Indică că în momentul desfășurării operațiunilor, blocarea contului a fost anulată de către IFS, ceea ce este confirmat prin data emiterii Comunicatului despre anularea dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare, și astfel, poate fi discutată numai aplicarea și tratarea alin. (8) art. 229 Cod fiscal, ci nu a alin. (5), cum este indicat în decizia nr. 52.

Afirmă reclamantul că, nici Codul fiscal, nici ordinul IFPS nr. 65 cu privire la executarea art. 229 a titlului V al Codului fiscal din 12 aprilie 2006, nu prevede modul detaliat al prezentării la Bancă a documentelor ce confirmă anularea dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare. Mai mult, nici într-un document indicat nu există vre-o referire strictă la data primirii Registrului. Din aceste motive, întru concretizarea procedurii primirii documentelor despre deblocarea conturilor clienților, Banca a trimis o interpelare la IFPS, iar ca răspuns, aceasta a descris cazul în care Banca are dreptul să deblocheze conturile în baza copiei prezentate de către client, întocmite în mod corespunzător, asigurînd confirmarea autenticității documentului fără prezentarea la Bancă a Registrului.

Deoarece datoria față de buget a fost rambursată de către clienți pînă la întocmirea Comunicatului despre anularea dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare, consideră că deblocarea conturilor înainte de primirea „Registrului” în realitate nu a adus oarecare prejudiciu bugetului.

Mai indică reclamantul că nu este de acord cu aplicarea sancțiunilor pentru operațiunea efectuată în bilanț la ora 10:25:05 sec. la contul clientului ICS „Euromol Immo” SRL în sumă de 120 000 lei, atunci cînd Registrul despre blocarea conturilor clientului indicat a fost primit de către Oficiul central la 10:25, iar în cazul Băncii, dispozițiile cu privire la suspendarea operațiunilor pe conturile clienților deserviți în

mun. Chișinău parveneau în oficiul central prin intermediul curierului, unde în Registrul special se aplica timpul primirii.

Astfel, reclamantul a menționat că, la ședințele grupei de lucru create pe lângă Ministerul Finanțelor, apăreau întrebări cu privire la posibilitatea aplicării sancțiunilor de către organe fiscale în legătură cu desfășurarea operațiunilor la conturile clienților deserviți la filiale dacă timpul efectuării operațiunilor nu corespunde cu timpul aplicat în Registru. Problema dată a fost soluționată odată cu introducerea circulației electronice a documentelor dintre bănci și organele fiscale doar din data de 1 septembrie 2012, însă, încălcările indicate în titlul V al deciziei se referă mai mult la perioada din lunile august-decembrie 2010.

Relevă că la momentul actual nu existau oarecare obiecții din partea organelor fiscale cu privire la aceste situații, de către Bancă fiind prezentate toate documentele necesare, dar în pofida argumentelor Băncii au fost aplicate sancțiuni la situațiile menționate.

Suplimentar, reclamantul a mai menționat că în pct. 1 al concluziilor privind încălcările comise în decizie este indicată necesitatea calculării și transferării în buget a sumei de 2134, 00 lei a impozitului pe venit, și anume în punctul 1.4 în calitate de încălcare s-a imputat că Banca a diminuat suma impozitului pe venit destinat achitării la buget în mărime de 1134 lei, eroarea respectivă fiind depistată în mod independent de către Bancă, fiind deja achitată pe 17 august 2012.

De asemenea indică că în pct. 1.5 în calitate de încălcare s-a imputat că Banca a diminuat suma impozitului pe venit destinat achitării la buget în mărime de 1000 lei, însă la data de 05 noiembrie 2010 prin ordinul de plată nr. 46002, impozitul pe venit a fost deja transferat la buget în volum deplin, adică în mărime de 6634,69 lei.

La 08 februarie 2012, pentru primirea facilității în mărime de 50%, Banca în mod repetat a transferat sumele indicate, ceea ce a dus la supraplată la buget a impozitului pe venit la subdiviziunea 0001 și 0010, în sumă totală de 2134,00 lei, din care motive consideră necesar de a atribui mijloacele bănești achitate de două ori, în mărime de 2134, 00 lei, ca avans la impozit pe venit.

La fel menționează că, Banca în baza deciziei nr. 52 din 08.02.2013 pentru primirea facilității în mărime de 50%, deja a achitat parțial sancțiunile fiscale calculate de către organul fiscal în mărime de 184 682 lei, din care considerente suma de 94 628, 15 lei a fost achitată neîntemeiat și respectiv aceasta urma a fi restituită.

Solicită reclamantul, anularea următoarelor puncte ale părții decisive din decizia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 52 din 08.02.2013: pct. I liniuța 1 - suma de 1134 lei (impozitul pe venit); pct. I liniuța 2 - suma de 1000 lei (impozitul pe venit); pct. I liniuța 4 - suma de 11 565 lei (impozitul pe bunurile mobiliare) cu indicarea sumei de 378,27 lei numai pe subdiviziunile 0034 - în sumă de 77,97 lei, 0025 - în sumă de 86, 97 lei, 0042 - în sumă de 213, 33 lei (micșorînd suma impozitului cu suma de 11186,73 lei contestate de bancă); pct. III liniuțele 4-15, 19-

23 - în mărime de 3 385 lei (penalitatea pentru neachitarea în termenul stabilit a impozitului pe bunurile imobiliare); pct. IV liniuța 1 - suma de 640 lei, amendă pentru diminuarea impozitului pe venit din plățile salariale; pct. IV liniuța 2 - suma de 265 343 lei, amendă pentru neexecutarea deciziei de suspendare a operațiunilor la contul bancar, cu indicarea sumei de 112 729,70 lei (micșorînd suma amenzii cu 152613,30 lei contestate de bancă); pct. V - suma de 970 593 lei (micșorarea pierderilor în scopuri fiscale), cu indicarea sumei de 111 669 lei (micșorînd suma de 858 924 lei contestată de bancă ca suma pierderilor micșorate de organul fiscal), cu indicarea sumei totale a pierderilor în scopuri fiscale de 83 925 437 lei, precum și a constatărilor respective din partea descriptivă a deciziei nr. 52 din 08.02.2013; recunoașterea sumei de 2134 lei, achitată în mod repetat de SA „Banca de Finanțe și Comerț”, ca avans la impozitul pe venit; obligarea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat să restituie din bugetul de stat societății pe acțiuni „Banca de Finanțe și Comerț” suma de 94 628,15 lei și anularea deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 189 din 10.04.2013.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 aprilie 2014 cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, SA „Banca de Finanțe și Comerț” a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2014 s-a respins apelul declarat de SA „Banca de Finanțe și Comerț” și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 aprilie 2014.

La 12 februarie 2015 „FinComBank” SA a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea dispozițiilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu hotărîrile contestate prin faptul că au fost emise cu interpretarea eronată a legii.

Susține că, instanța nu a luat în considerație că impozitul pe venit urma a fi achitat conform prevederilor art. 92 alin. (1) Cod fiscal, în termen de o lună de la încheierea lunii în care au fost efectuate plățile, iar Banca nu a avut temei legal să calculeze și să rețină impozitul pe venit atît timp cît Hovorostovschii Victor nu a realizat un venit.

De asemenea indică că, nici prima instanță, nici instanța de apel, nu au menționat faptul că Banca a deblocat conturile contribuabililor, executînd Comunicatele despre anularea dispozițiilor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare-Comunicate emise și autentificate în modul corespunzător de către Organul fiscal, legalitatea căroră nu a fost contestată.

Mai indică că instanța de apel nu a explicat în decizia sa cum s-a produs diminuarea impozitului pe venit în situația achitării duble de către Bancă a sumelor date.

Verificînd legalitatea hotărîrii contestate prin prizma temeiurilor invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către „FinComBank” SA urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către „FinComBank” SA este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că argumentele invocate de recurent în cererea de recurs poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul reiterează și faptul că conform articolului 13 din Convenția Europeană recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de „FinComBank” SA ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către „FinComBank” societate pe acțiuni, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi